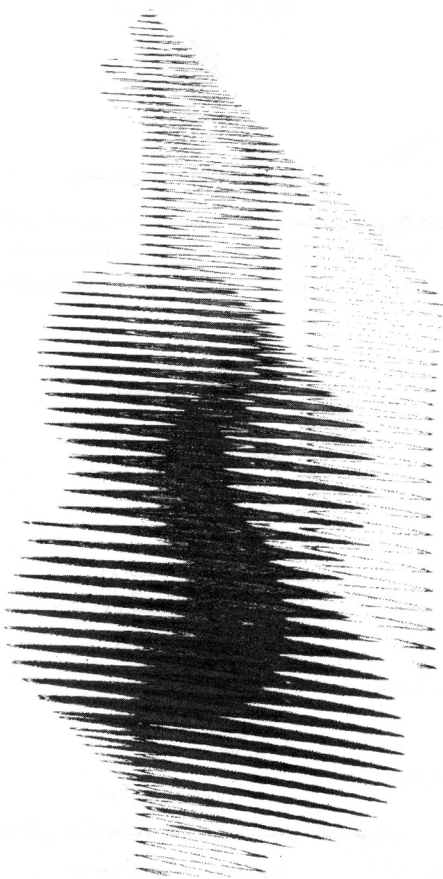

آشنایی با ویولن

رابین استاول

ترجمه‌ی
پیام روشن

موسسه‌ی فرهنگی - هنری ماهور

تهران ۱۳۸۴

فهرست مطالب

۷	مقدمه‌ی مؤلف
۹	مقدمه‌ی مترجم
	فصل اول: ویولن و آرشه، پیدایش و تکامل
۱۱	جان دیلورث
	فصل دوم: فیزیک ویولن
۴۷	برنارد ریچاردسون
	فصل سوم: مبانی نوازندگی و آموزش ویولن
۶۹	آدریان ایلز
	فصل چهارم: تکنیک‌ها و تمرین‌های نوازندگی
۱۰۹	رابین استاول
	فصل پنجم: سیمای تکنیک معاصر (بانکاتی درباره‌ی دیدگاه‌های کیچ، فلدمن، سلسی و بییت)
۱۴۱	پال زوکوفسکی
	فصل ششم: جایگاه ویولن در گروه نوازی
۱۴۹	پیتر آلسوپ
	فصل هفتم: ویولن، ساز چهار قاره
۱۶۹	پیتر کوک
	فصل هشتم: ویولن در موسیقی جاز
۱۹۱	ماکس هاریسون
۲۰۳	نویسندگان کتاب
۲۰۷	واژه‌نامه‌ی اصطلاحات
۲۱۳	نمایه

مقدمه‌ی مؤلف

فصل‌های تشکیل‌دهنده‌ی این کتاب توسط دوستان و همکارانی که در رشته‌ی خویش تخصص داشته‌اند ترتیب یافته است. محور اصلی این کتاب بررسی کلی و فشرده‌ی تاریخ ویولن از آغاز تا امروز، توجه به جزئیات ساختمان‌ساز و تکامل آن، مبانی اصلی صدادهی ساز، استادان بزرگ آن، تکنیک‌ها و اصول آموزش و اجرا و ادبیات آموزشی این ساز است و در عین حال مطالبی را در باب حضور ویولن در سنت‌های بومی و نقش این ساز در موسیقی جاز دربر می‌گیرد. هرگاه موفق به انگیزش تفکر عمیق و سازنده درباره‌ی گذشته، حال و آینده‌ی هنر نوازندگی ویولن و ابعاد مختلف وابسته به آن شده باشیم، هدف اصلی ما تحقق یافته است.

این کتاب تنها یک کتاب راهنماست، دائرةالمعارف نیست. اگر چنین جامعیتی مورد نظر بود، رسیدن به آن هدف منتج به کتابی چندین برابر بزرگ‌تر از این مجموعه می‌شد. من و همکارانم در طرح کلی و در مقالات، تصاویر و مثال‌های موسیقایی سعی بر انتخاب و رعایت جانب اختصار نموده‌ایم. بعضی از حذف‌ها آگاهانه صورت گرفته است (برای نمونه بحث مفید درباره‌ی مباحث مشکل‌آفرینی چون تزئینات بداهه‌سرایانه‌ی خاص که ارائه‌ی آن در حجم محدود این کتاب ممکن نبود، هرچند در فصل چهارم اشاره‌ی مختصری به آن شده است). با این حال از بابت موضوعات مهمی که ممکن است مسامحتاً مورد غفلت قرار گرفته باشند پوزش می‌خواهیم.

به عنوان مؤلف باید مسئولیت تمام فصل‌بندی‌های کلی و تقسیمات جزئی آن‌ها را بپذیریم که این تنظیم به تبع محدودیت‌های قابل درک حجم متن، آن‌گونه که مورد نظر

ناشر بود، صورت گرفت. بنابراین به ناگزیر *آشنایی با ویولن*، به جای ریزی‌نی و موشکافی، دورنمایی از موضوعات را طرح می‌نماید و عمدتاً به مسایل محوری مربوط به مطالب ذکر شده و رئوس آن‌ها می‌پردازد و گاه نیز به جزئیاتی ظریف‌تر که به جوهری مهم و خاص مربوط می‌شوند توجه می‌کند. اگرچه این نکات ظریف شاید همواره طرح ساده‌ای از مباحث پیچیده را به‌خوبی ارائه ندهند، امیدوارم که این فصول اشاره‌ای گذرا به تقریباً تمام ابعاد تاریخ ویولن از آغاز تا امروز داشته باشد.

این کتاب برای همه‌ی افراد غیر حرفه‌ای که علاقه‌ای به ویولن دارند نگاشته شده است، همچنان که می‌تواند برای هنرجویان و موسیقی‌دانان حرفه‌ای نیز مفید واقع شود. اگرچه فرض بر این است که خواننده‌ی کتاب از بعضی مسایل تکنیکی آگاهی دارد، اما افرادی که از ساختارها و مباحث موسیقایی آگاهی کم‌تری دارند نیز می‌توانند به یاری واژه‌نامه‌ی تفصیلی اصطلاحات فنی که در آخر کتاب گنجانده شده است از عهده‌ی مطالعه‌ی آن برآیند. سال تولد و درگذشت شخصیت‌های مهم تاریخ ویولن در بعضی موارد در متن گنجانده شده است تا دورنمای تاریخی آن مشخص شود؛ اما در اغلب موارد، چنین جزئیاتی در نمایه، با توجه به نام‌هایی که در کتاب ذکر شده، آمده است.

خرسندیم که تشکر خود را از یاری و کمکی که مشتاقانه توسط افراد بسیاری در تهیه‌ی این کتاب شده ابراز نماییم. به‌خاطر روحیه‌ی همکاری، آمادگی دائم برای رفع مشکلات، پاسخ به سوالات و ارائه‌ی سریع و بدون تأمل تخصص و مهارت‌شان در زمینه‌های مختلف، خود را مدیون یکایک همکاران نویسنده‌ام می‌دانم. کالج کاردیف دانشگاه ولز نیز در کمک به من بسیار گشاده‌دست بود و مرخصی مطالعاتی کوتاه‌مدتی را برای تکمیل این کتاب به من داد. همچنین باید از همسر و خانواده و دوستان و همکاران زیادی سپاس‌گزاری نمایم که در طول انجام این کار مرا یاری دادند و تشویق کردند. و آخرین اما نه کم‌اهمیت‌ترین کلام، تشکر صمیمانه از پنی ساوستر و گروه همکار او در انتشارات دانشگاه کمبریج و خصوصاً لوسی کارولن است که در طول مراحل چاپ و نشر این کتاب پیشنهادهای مفید ارائه نمودند و همواره مشوقی بی‌سروصدا و آرام برایم بودند.

رابین استاول

مقدمه‌ی مترجم

آشنایی با ویولن کتابی است که برای خوانندگانی در سطوح مختلف می‌تواند جالب توجه باشد، چرا که با مراعات حدی بینابین در بیان مطالب، درحالی که از پیچیده‌گویی پرهیز کرده تا برای دوستداران ذوقی موسیقی مجموعه‌ای مفید باشد، تلاش نموده است تا با ارائه‌ی نکاتی ظریف، اهل فن و موسیقی‌دانان حرفه‌ای را نیز بهره‌ور سازد. نویسندگان این مجموعه که هریک در زمینه‌ی تخصص خود نام و آوازه‌ای بلند دارند، چکیده‌ی تحقیق و تجربه‌ی خود را به شکلی ملموس و کاربردی در این کتاب ارائه نموده‌اند، به گونه‌ای که بسیاری از این مباحث در عمل نیز می‌توانند مورد استفاده‌ی نوازندگان ویولن قرار گیرند. از سوی دیگر پاسخ بسیاری از سوال‌های موسیقایی راجع به ویولن را — که شاید تاکنون در منابع فارسی کم‌تر به آن‌ها پرداخته شده است — در این جا می‌توان یافت و هاله‌ی ابهام در پیرامون این مسایل را زدود.

به منظور راهنمایی خواننده در هنگام مطالعه‌ی کتاب و بیان برخی نکات قابل توجه، مطالبی در حاشیه‌ی کتاب آمده است. در انتها نیز واژه‌نامه‌ای از اصطلاحات فنی تدوین شده که می‌تواند تاحدودی راه‌گشا باشد. افزون بر این در مواردی خاص مترجم لازم دیده است تا توضیحی مختصر اضافه نماید که با حرف (م) مشخص شده است. علاوه بر مطالب نقل شده در این ترجمه، متن انگلیسی کتاب به مباحث تاریخی و فرم‌شناسی نیز به‌طور خاص پرداخته است. این مطالب هرچند می‌توانستند بسیار مفید باشند، در ترجمه از نقل آن‌ها صرف‌نظر شد، زیرا از یک سو شامل اسامی ناآشنا و دور از ذهن افراد، وقایع مختلف و تاریخ‌های گوناگونی بود که غالباً شناسایی و یافتن اطلاعاتی در

مورد آن‌ها برای خواننده‌ی ایرانی دشوار بود و به‌ناچار توضیحی مفصل‌تر از متن را می‌طلبید؛ از سوی دیگر مطالعه‌ی دقیق و جامع این بخش‌ها در موارد متعددی مستلزم مراجعه به اصل آثار موسیقی ذکر شده و استفاده از منابعی بود که به سهولت در دسترس خواننده‌ی ایرانی قرار ندارد. بالطبع علاقه‌مندان به مباحث فوق می‌توانند به متن انگلیسی کتاب مراجعه نمایند.

در این‌جا لازم می‌دانم از آقای محمد موسوی مدیر محترم مؤسسه‌ی فرهنگی-هنری ماهور تشکر نمایم که با دراختیار قرار دادن امکانات حرفه‌ای خود این موقعیت را فراهم نمودند تا این کتاب که در حقیقت یک فرهنگ کوچک ویولن است به زیور طبع آراسته شود. آقای محمد افتخاری با دقت نظر و بررسی چندباره‌ی متن، ویراسته‌ای دقیق و ظریف از ترجمه ارایه نمودند و در عین حال تغییرات و اصلاحات پیشنهادی را تا آخرین مرحله‌ی آماده‌سازی کتاب با حوصله بررسی و اعمال کردند. مترجم صمیمانه از ایشان تشکر می‌نماید. همچنین از آقای کریم بختیارفر که به نسخه‌پردازی و صفحه‌آرایی کتاب پرداختند و آقای حمید قربان‌جو که مسئولیت حروف‌نگاری برعهده‌ی ایشان بود سپاسگزارم.

در خاتمه امیدوارم این کتاب در یچه‌ای به روی دوستداران موسیقی بگشاید تا از میان آن به سازی بنگرند که قرن‌ها پادشاه دنیای موسیقی بوده و همچنان تا امروز جایگاه رفیع و ممتاز خود را حفظ کرده است و می‌توان حدس زد که درخشندگی و فروغ تابناک آن تا سال‌های سال روی به تیرگی نخواهد نهاد. امید که مطالعه‌ی این کتاب به دانسته‌های هنرجویان و هنرپژوهان بیفزاید و مشوقی باشد تا آنان از دشواری‌های فراگیری و رسیدن به شناخت عمیق‌تر موسیقی، به‌ویژه در قلمرو ویولن، نهراسند و اجازه دهند تا این ساز دلنشین به سحر جادوی خویش ایشان را بفریبد!